



Even voorstellen:

Bureau Alert

Karin de Wolf en Elise Hofmeijer



Welke beschermingsmaatregelen zijn er?

Beschermingsbewind

- Cliënt is handelingsonbevoegd
- Beschermingsbewind gaat alleen over financiën

Mentorschap

- Cliënt is handelingsonbevoegd
- Mentorschap gaat alleen over zorg

Curatele

- Cliënt is handelingsonbekwaam
- Gaat over zorg én financiën

Bewindvoering & mentorschap kunnen apart of gezamenlijk voor één persoon worden aangevraagd.

De rechtbank heeft altijd voorkeur voor de minst ingrijpende maatregel.

Er wordt bij iedere maatregel minstens vijfjaarlijks geëvalueerd of de maatregel nog passend is.



Beschermingsbewind

- Beschermingsbewind/ bewindvoering is een beschermingsmaatregel voor mensen die niet in staat zijn hun financiële belangen te behartigen. Doel is beschermen van vermogen.
- Gronden voor bewindvoering kunnen zijn:
 - Lichamelijke/ geestelijke toestand
 - Verkwisting en/of het hebben van problematische schulden
 - Als de grondslag verkwisting/ problematische schulden is, wordt het bewind altijd geregistreerd in een online register.
 - Bij de grondslag lichamelijke/ geestelijke toestand kan voor opname in het online register worden gekozen.
- **Een onderbewindgestelde is niet handelingsonbekwaam maar wel handelingsonbevoegd.**

Dat betekent juridisch gezien dat iemand in principe wel beslissingen over financiële zaken kán nemen, maar dit niet mág zonder toestemming van de bewindvoerder.

- Wanneer een bewind is geregistreerd in het online register of wanneer een organisatie op de hoogte zou moeten zijn van het bewind, is een bewindvoerder in principe ook bevoegd om overeenkomsten te vernietigen.
- Een bewindvoerder heeft wel contact met hulpverlening voor afstemming, maar neemt geen beslissingen over zorg.

Er zijn verschillende bewindvoerders:

- **Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (Wsnp)**

Artikel 284 Fw. e.v.



Als schuldhulpverlening via de gemeente –minnelijk traject- niet lukt dan kan via de rechtbank een wettelijk traject worden gestart: Wsnp. Tijdens de Wsnp wordt een bewindvoerder benoemd om de schuldsanering te regelen en het verloop ervan te bewaken. De Wsnp-bewindvoerder is er voor zowel de schuldeiser als de cliënt.

- **Beschermingsbewind (Meerderjarigenbewind)**

Artikel 1:431 BW.

Een beschermingsbewindvoerder wordt benoemd door de rechtbank als iemand zijn/haar financiën niet zelf kan beheren. Als de schuldenlast van de cliënt te hoog is kan de bewindvoerder een aanvraag schuldhulpverlening doen voor de cliënt, maar hij/zij is zelf géén schuldhulpverlener. Een beschermingsbewindvoerder moet altijd in het belang van de cliënt handelen.

Een cliënt kan dus zowel een Wsnp-bewindvoerder als een beschermingsbewindvoerder hebben!



Mentorschap

- Mentorschap is een beschermingsmaatregel voor mensen die niet in staat zijn hun persoonlijke belangen (zorgkwesties) te behartigen.
 - De mentor neemt in overleg met de cliënt, beslissingen inzake verzorging, verpleging en behandeling.
 - De mentor mag namens de cliënt toestemming geven voor medische ingrepen, wanneer cliënt wilsonbekwaam is en het niet-ingrijpen ernstig nadelige gevolgen heeft voor de cliënt.
- Hulp- en zorgverleners moeten als er een mentor is, behandelplannen bespreken en bijzonderheden melden bij de mentor.
 - De mentor heeft een adviserende rol richting cliënt en een bewakende rol richting hulpverlening/zorgverleners.
 - Arts mag in het kader van goed hulpverlenerschap voorbijgaan aan de wens van de mentor.
- Verder:
 - Een gementoreerde blijft handelingsbekwaam: cliënt kan dus zelf testament opmaken en houdt gezag over eigen kinderen.
 - Grondslag -reden- voor mentorschap is lichamelijke/geestelijke toestand en moet altijd goed onderbouwd kunnen worden.
 - Mentorschap wordt niet gepubliceerd of opgenomen in een register.

Curatele

- Curatele is een beschermingsmaatregel voor mensen die niet in staat zijn hun financiële én persoonlijke belangen te behartigen. Dit is tevens de zwaarste maatregel.
- Gronden voor curatele kunnen zijn:
 - Lichamelijke/ geestelijke toestand;
 - Gewoonte van drank- of drugsmisbruik, waardoor de betrokkene zijn belangen niet behoorlijk waarneemt.
- Een ondercuratelestelling (OCS) wordt altijd gepubliceerd in de Staatscourant. Ook wordt de OCS geregistreerd in het online bewind- en curatele register.
- Een curandus (degene die onder curatele is gesteld) is handelingsonbekwaam. Dat betekent juridisch gezien dat hij/zij niet meer zelfstandig rechtshandelingen mag verrichten. Dit gaat erg ver: gezag over de eigen kinderen is bijvoorbeeld niet meer mogelijk.





Bevoegdheden van de curator

Alle financiële beslissingen worden genomen door de curator, het vermogen wordt beheerd.

- Wanneer iets gebeurt waarvoor de curator geen toestemming zou hebben verleend, kan deze overeenkomst worden vernietigd.
- Mag NIET vertegenwoordigend optreden als het om hoogstpersoonlijke rechtshandelingen gaat, zoals:
 - Verklaring niet-reanimeren
 - Testament opmaken
 - Euthanasie(tenzij een arts heeft bepaald dat curandus op een bepaald onderwerp wilsonbekwaam is)
- Mag zich wel mengen in een persoonlijke relatie van curandus als deze een duidelijk negatief effect op curandus heeft → niet zaligmakend.
- Familierechtelijke handelingen zoals trouwen/scheiden, erkennen van kinderen en opmaken testament:
 - Bij OCS met grondslag geestelijke/lichamelijke toestand: altijd toestemming kantonrechter nodig voor deze zaken.
 - Bij OCS met grondslag drank- en drugsmisbruik: als curator en cliënt het eens zijn is geen toestemming kantonrechter nodig voor familierechtelijke handelingen.Zowel cliënt als curator kunnen altijd een verzoek om toestemming indienen bij de rechtbank als zij het niet eens zijn.



Bevoegdheden van de curator

- Neemt beslissingen over verzorging, behandeling en verpleging:
 - Zoveel mogelijk samen met cliënt
 - Curator mag namens de cliënt toestemming geven voor medische ingrepen, wanneer cliënt wilsonbekwaam is en het niet-ingrijpen ernstig nadelige gevolgen heeft voor de cliënt.
 - Arts mag in het kader van goed hulpverlenerschap voorbijgaan aan de wens van de curator.
- Wils(on)bekwaamheid
 - Iedereen wordt verondersteld wil**s**bekwaam te zijn, *tenzij*:
 - Iemand de informatie omtrent de zorg niet kan begrijpen en afwegen
 - Niet begrijpt wat de gevolgen van zijn/haar besluit zijn
 - En/of geen besluit kan nemen
 - Een arts beoordeelt of iemand wil**son**bekwaam is en registreert dit in het dossier van de cliënt. Ook moet hij/zij dit aan cliënt vertellen.
 - Wil**son**bekwaamheid moet per situatie worden beoordeeld.



Casussen

Welke maatregel is passend?

1. Een vrouw die bijna 18 jaar wordt en onder voogdij staat. Mevrouw heeft een ernstige verstandelijke beperking, vertoont agressief gedrag, kan niet praten, is autistisch en heeft vrijheidsbeperkende maatregelen.
2. Een man op pensioengerechtigde leeftijd, met een eigen eenmansbedrijf, verblijft momenteel in een verpleeghuis vanwege een CVA (beroerte). Meneer is niet mobiel, heeft moeite met praten, heeft geen netwerk en staat er alleen voor.
3. Een vrouw van 84 jaar verblijft momenteel in een verpleeghuis op de PG- afdeling. Mevrouw is dementerend en een zeer betrokken familie waar zij zich fijn bij voelt. Mevrouw is zelf niet meer in staat haar financiën te beheren. Familie wil dit liever niet op zich nemen.
4. Een man van middelbare leeftijd is met een RM opgenomen in een psychiatrisch ziekenhuis. De heer is psychotisch en heeft een koopverslaving ontwikkelt.
5. Een man van Turkse afkomst van 78 jaar is opgenomen in een verpleeghuis. De heer is dementerend. Hij heeft 3 kinderen, waarvan voornamelijk 1 zoon regelmatig langs komt. Die zoon beheert de pinpas van meneer. Echter zie je belofde aankopen voor de heer niet of nauwelijks terug.
6. Vrouw van 90 jaar is beginnend dementerend. Stiefzoon beheert de financiën. Mevrouw heeft eigenlijk meer verzorging nodig dat wat ze nu krijgt. Familie geeft aan zaken op te pakken, maar dit duurt allemaal erg lang.



Aanvraagprocedure

- **Wie kan aanvragen?**
 - De betrokkene zelf.
 - De partner van de betrokkene.
 - Familieleden van de betrokkenen tot in de 4^e graad. Dit zijn ouders, grootouders, kinderen, kleinkinderen, broers, zussen, ooms, tantes, neven en nichten.
 - Degene die het gezag uitoefent, zoals de voogd als de betrokkene minderjarig is.
 - De curator, beschermingsbewindvoerder of mentor.
 - De officier van Justitie. Dit kan alleen in uitzonderlijke gevallen, bijvoorbeeld omdat er geen familie meer is.
 - De instelling die de betrokkene verzorgt of begeleidt.
- **Hoe & waar aanvragen**
 - Bij de rechtbank, sector kanton, in het arrondissement waar de persoon voor wie de maatregel is bedoeld, woont.
 - Voor een aanvraag moeten veel formulieren worden ingevuld, actuele zijn te vinden op rechtspraak.nl
 - Familieleden moeten een zgn. 'akkoordverklaring' tekenen
- **Kosten**
 - Aanvraag: griffiekosten rechtbank (2018: € 79,-)
 - Professionele vertegenwoordigers hanteren naast een maandelijks tarief, tarieven voor opstart- en afsluitkosten
 - Bij een minimum inkomen wordt bijzondere bijstand aangevraagd voor deze kosten

Beëindiging

- Elke maatregel wordt minimaal iedere vijf jaar geëvalueerd
 - Deze evaluatie wordt besproken met de cliënt en voorgelegd aan de rechtbank
- Redenen voor beëindiging maatregel:
 - Iemand kan het zelf → voorkeur is om afbouwperiode te doorlopen
 - Vervanging door andere maatregel (bewind + mentorschap i.p.v. curatele of vice versa)
 - Voortzetting is zinloos
 - Als vooraf vastgestelde periode is afgelopen
 - Overlijden van cliënt
 - Wettelijke vertegenwoordiging en werkzaamheden stoppen per dag van overlijden
- Zowel cliënt als wettelijk vertegenwoordiger als alle overige personen in de kring van aanvragers, kunnen om opheffing of wijziging van een maatregel verzoeken.



Werkwijze

- Bij de intake wordt alles besproken met de cliënt, ook de eventuele klachtenregeling en van toepassing zijnde privacyregels.
- Elke cliënt heeft een eigen contactpersoon binnen de organisatie.
- Bij ziekte of uitval van de contactpersoon worden de zaken opgepakt door het team. Voor de cliënt is de organisatie minimaal 4 werkdagen telefonisch bereikbaar. Voor zakelijke contacten en begeleiders is een apart nummer met nog ruimere bereikbaarheid.
- Mail wordt binnen twee werkdagen beantwoord.
- De cliënt ontvangt iedere maand een overzicht van de bankmutaties, tenzij dit niet gewenst is.
- Twee keer per jaar ontvangt de cliënt een actueel budgetplan en overzicht van het dossier.
- Er is een mogelijkheid om het eigen dossier online in te zien middels 2Work.
- Stukken voor de rechtbank, zoals rekening & verantwoording en evaluatie, worden aan de cliënt voorgelegd.



Financieel misbruik signaleren

- Niet zwart/wit en begint met kleine signalen
- Wat zegt je verstand/gevoel?
- Wat zie je?
- Reactie van de cliënt



Vragen???



Contactgegevens

Heeft u nog vragen, of wilt u iemand aanmelden? Neemt u dan gerust contact op:

vraag@bureau-alert.info

Postbus 42
7600 AA Almelo
Tel: 0546-241155

